Ιωνάς και Νινευίτες (Όσιος Εφραίμ ο Σύρος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 30 Απριλίου, 2012

«…ένας συγκλονιστικός λόγος τού κατανυκτικότατου οσίου Εφραίμ του Σύρου. Ένας λόγος με καυτή επικαιρότητα, μια και ολόκληρη η ανθρωπότητα ζει σήμερα στην κατάσταση της Νινευή: Σε κατάσταση ανταρσίας απέναντι στο Θεό και το νόμο Του… Ας ξυπνήσουμε όλοι οι σύγχρονοι Νινευΐτες από την πνευματική μας νάρκη και ας ετοιμαστούμε».

Πρόλογος

ΓΝΩΣΤΗ στους περισσότερους είναι η ιστορία τού προφήτη Ιωνά΄ γνωστή και χαριτωμένη και διδακτική. Για τον προφήτη, εκτός από το επεισόδιο που περιγράφεται στο ομώνυμο βιβλίο τής Παλαιάς Διαθήκης, τίποτε άλλο δεν γνωρίζουμε, παρά μόνο ότι ήταν γιός τού Αμαθεί, από τη φυλή Ζαβουλών, και έζησε τον 8ο αιώνα π.Χ. Σύμφωνα με το βιβλίο, ο Ιωνάς παίρνει από το Θεό εντολή να πάει στη Νινευή, τη μεγάλη πρωτεύουσα του ασσυριακού κράτους, και να κηρύξει μετάνοια στους κατοίκους της. Αυτός όμως δεν υπακούει, αλλά φεύγει με πλοίο για την ισπανική πόλη Θαρσίς (την Ταρτησσό των Ελλήνων). Στη διάρκεια του ταξιδιού σηκώνεται με θεία βουλή φοβερή τρικυμία. Οι ναυτικοί, μετά από κλήρωση, ρίχνουν σαν ένοχο στη θάλασσα τον Ιωνά, που τον καταπίνει ένα τεράστιο ψάρι. Μέσα στην κοιλιά του ο προφήτης προσεύχεται τρία μερόνυχτα στο Θεό, ο οποίος προστάζει το κήτος να τον ξεράσει στη στεριά. Μετά απ’ αυτό ο προφήτης υπακούει στη θεϊκή εντολή, πηγαίνει στη Νινευή και αναγγέλλει την καταστροφή της, που**αποτρέπεται όμως με τη βαθειά μετάνοια των κατοίκων της** . Ο προφήτης λυπάται για τη σωτηρία της, αλλά παίρνει το κατάλληλο δίδαγμα από τον Κύριο.
Στο περιστατικό αυτό είναι αφιερωμένος ένας **συγκλονιστικός λόγος τού κατανυκτικότατου οσίου Εφραίμ του Σύρου. Ένας λόγος με καυτή επικαιρότητα, μια και ολόκληρη η ανθρωπότητα ζει σήμερα στην κατάσταση της Νινευή: Σε κατάσταση ανταρσίας απέναντι στο Θεό και το νόμο Του**.
Αλλά **ο καρπός τής ανταρσίας και της αμαρτίας είναι ο θάνατος** . Στο θάνατο οδηγούσε τότε τον Ιωνά η παρακοή του. Στο θάνατο οδηγούσε επίσης την κοσμοκράτειρα Νινευή το πλήθος των αμαρτιών της. Στο θάνατο όμως, με μεγαλύτερη από κάθε άλλη φορά βεβαιότητα, οδηγούμαστε κι εμείς σήμερα. Η γη μας βρίσκεται αντιμέτωπη με τις απειλές ποικίλων καθολικών καταστροφών, όπως είναι, ενδεικτικά, το πυρηνικό ολοκαύτωμα και η οικολογική φθορά καταστροφών, που

έχουν ως κύρια αιτία τη γενική αποστασία μας από το Θεό.
Ας ξυπνήσουμε όλοι οι σύγχρονοι Νινευΐτες από την πνευματική μας νάρκη και ας ετοιμαστούμε. Ας ακούσουμε τη φωνή τού Ιωνά και του οσίου Εφραίμ. Γιατί δεν ξέρουμε τη μέρα και την ώρα, που θα έρθει ο Κύριος να κάνει την κρίση Του και να ζητήσει λόγο για τα έργα μας. Ο ίδιος μας προειδοποίησε: «*Οι κάτοικοι της Νινευή θ' αναστηθούν την ημέρα τής Κρίσεως μαζί με τη σημερινή γενεά και θα την καταδικάσουν, γιατί εκείνοι μετανόησαν με το κήρυγμα του Ιωνά, ενώ τώρα το κήρυγμα της μετάνοιας σας το κάνω εγώ ο ίδιος, που είμαι πολύ ανώτερος από τον Ιωνά*»(*Ματθ. 12:41*) -και αλίμονο σ' εκείνους που δεν θα το ακούσουν...

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

Ιωνάς και Νινευίτες

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ Ιωνάς, αφού σώθηκε από τα δόντια τού κήτους και βγήκε από τη θάλασσα, άρχισε να κηρύσσει στους κατοίκους τής Νινευή, που ήταν ειδωλολάτρες. Αρχισε να τους κηρύσσει μετάνοια, όπως τον είχε προστάξει ο Θεός. Τους συμβούλευε να μετανοήσουν, γιατί αλλιώς σε τρεις μέρες η μεγάλη πόλη Νινευή θα καταστρεφόταν!

Το φοβερό προφητικό κήρυγμα ξάφνιασε τους Νινευίτες. Κατατρόμαξε την κυρίαρχη εκείνη πολιτεία, τη συγκλόνισε απ' άκρη σ' άκρη. Κομμάτιασε τις καρδιές και του λαού και των αρχόντων, γιατί κατέστρεφε την πόλη τους και κάθε τους ελπίδα.

Ακουσαν την προφητική φωνή οι βασιλιάδες και ταράχθηκαν. Τόσο ταπεινώθηκαν, που πέταξαν τα στέμματά τους και πόθησαν τη μετάνοια.

Την άκουσαν οι άρχοντες, και θορυβήθηκαν. Έβγαλαν τα λαμπρά φορέματά τους κι έβαλαν τρίχινα και ταπεινά.

Την άκουσαν οι γεροντότεροι, κι έχωσαν από συντριβή τα κεφάλια τους μες στη στάχτη.

Την άκουσαν οι πλούσιοι, κι αμέσως άνοιξαν τους θησαυρούς τους στους φτωχούς.

Την άκουσαν οι δανειστές, και ξέσχισαν αμέσως τα γραμμάτιά τους.

Την άκουσαν οι οφειλέτες, κι έτρεξαν να ξοφλήσουν τα χρέη τους.

Την άκουσαν οι κλέφτες, κι έδιναν πίσω βιαστικά τα κλοπιμαία στους δικαιούχους.

Την άκουσαν όμως και οι δικαιούχοι, και προσποιούνταν πως τα κλεμμένα δεν ήτανε δικά τους, αφήνοντάς τα όλα στους κλέφτες.

Την άκουσαν οι φονιάδες, και εξομολογούνταν τα εγκλήματά τους, καταφρονώντας πια το φόβο τών δικαστών.

Την άκουσαν όμως και οι δικαστές, και τους συγχώρεσαν, γιατί μέσα σ' εκείνη την απερίγραπτη συγκίνηση κανείς δεν είχε τη δύναμη να δικάσει.

Την άκουσαν οι αμαρτωλοί, και εξομολογήθηκαν τις κακές τους πράξεις.

Την άκουσαν οι δούλοι, κι έγιναν με το παραπάνω τίμιοι απέναντι στους αφέντες τους.

Την άκουσαν οι πλούσιοι και οι επίσημοι, και έριξαν την έπαρσή τους.

Κοντολογίς, άρχισε ο καθένας να φροντίζει για τη σωτηρία του και να παρακαλεί το Θεό. Δεν υπήρχε πια κανείς που να θέλει το κακό τού άλλου. Όλοι τώρα είχαν ένα μονάχα πόθο: Πώς να κερδίσουν την ψυχή τους. Και όλοι έσπερναν φιλανθρωπία για να θερίσουν τη συγχώρηση!

Ο προφήτης Ιωνάς στάλθηκε σαν γιατρός στη Νινευή. Και ο γιατρός ανοίγει τις πληγές και τις καθαρίζει με φάρμακα στυπτικά.

Σαν νυστέρι χρησιμοποίησε τη φοβερή φωνή του. Δεν τους κάλεσε να μετανοήσουν. Τους έκλεισε τελείως τη θύρα τής ελπίδας, για να φοβηθούν και να σταματήσουν τα κακά, που γεννούν τις ψυχικές αρρώστιες. Γιατί η χάρη τού Θεού δεν έστειλε τον Ιωνά στην πόλη για να την καταστρέψει, μα για να τη μεταστρέψει.

Ακουσε λοιπόν η Νινευή την προειδοποίησή του, και με νηστείες και προσευχές επέστρεψε στο σωστό δρόμο τής ζωής, δείχνοντας **πόσα κατορθώνει η καταφυγή στο Θεό. Γιατί αυτή άλλαξε την απόφασή Του**.

Σταμάτησαν τα πολυτελή δείπνα των αρχόντων... Αλλά τί λέω; Αφού **τα βρέφη τους έπαψαν να θηλάζουν**, ποιός θά 'ταν εκείνος που θ' αναζητούσε την απόλαυση των νόστιμων φαγητών; Αφού **στα ζώα τους δεν έδιναν νερό**, ποιός απ' αυτούς θα έπινε κρασί; Αφού ο βασιλιάς φόρεσε τρίχινο σάκκο, ποιός θα

ντυνόταν με πολύτιμη φορεσιά; Αφού έβλεπαν τις γυναίκες τού δρόμου να σωφρονούν, ποιός θα έκανε γάμο ή θα πάντρευε τα παιδιά του; Αφού οι ακατάστατοι συμμαζεύονταν από το φόβο, από ποιό στόμα θά ’βγαινε γέλιο; Αφού όλοι έκλαιγαν και πενθούσαν, ποιός θα διασκέδαζε; Αφού οι κλέφτες αυτοτιμωρούνταν για τις κλοπές τους, πού θα βρισκόταν καταχραστής; Αφού η πόλη χανόταν, ποιός θα φύλαγε το σπίτι του;

Το χρυσάφι ήταν ριγμένο καταγής, και όλοι το περιφρονούσαν. Ανοιχτά ήταν τα θησαυροφυλάκια, και κανείς δεν τα πλησίαζε. Οι ακόλαστοι έκλειναν τα μάτια τους, για να μη δουν με πόθο τις ομορφιές τών γυναικών. Και οι γυναίκες κρύβονταν για να μη σκανδαλίζουν τους άνδρες.

Ο καθένας κοίταζε να ωφελήσει τον διπλανό του και να ωφεληθεί κι ο ίδιος, για να σωθούν στο τέλος όλοι. Ο καθένας παρακινούσε τον άλλο σε προσευχή και εξομολόγηση. Ο καθένας πρόσεχε να μην αμαρτήσει κανείς τους. Έτσι ολόκληρη η πόλη έγινε σαν ένα σώμα. Δεν προσευχόταν εκεί κανένας να σωθεί μονάχος του, αλλά ικέτευε για τη σωτηρία όλων. Γιατί όλοι, σαν ένας άνθρωπος, κινδύνευαν απ' τον αφανισμό και την καταστροφή. Οι δίκαιοι παρακαλούσαν για τους αμαρτωλούς. Και οι αμαρτωλοί φώναζαν στο Θεό ν’ ακούσει τους δικαίους.

Συμμάζεψε το νου σου, αδελφέ μου, και δες πως όλοι μαζί ζούσαν μέσα σε βαρύ πένθος. Το σπαραξικάρδιο κλάμα των νηπίων έκανε όλη την πόλη να οδύρεται. Το ξεφωνητό των παιδιών ξέσχιζε τις καρδιές των γονιών. Οι γέροι μαδούσαν τα μαλλιά τους. Κι οι νέοι, βλέποντάς τους, θρηνολογούσαν με κραυγές. Γιατί όλοι έβλεπαν να πεθαίνουν μαζί την ίδια στιγμή, θάβοντας ο ένας τον άλλο.

Πρωί και βράδυ μετρούσαν τις ημέρες που απόμεναν από την προθεσμία του Ιωνά... Αλλη μια μέρα πέρασε! Ελάχιστες είχαν ακόμα! Πλησίαζε η καταστροφή!

Τα παιδιά ρωτούσαν τους πατεράδες με δάκρυα: "Πέστε μας, ποιά είν' η ώρα που ο Εβραίος όρισε να κατεβούμε όλοι μαζί ζωντανοί στον άδη; Πότε θ’ αφανιστεί η ωραία μας πόλη; Ποιά είν’ η μέρα τής καταστροφής μας;”. Κι οι πατεράδες, με κόπο συγκρατώντας το κλάμα τους, για να μην απελπίσουν τα παιδιά τους και τα στείλουν στον τάφο μια ώρα αρχύτερα, τους έλεγαν παρηγορητικά: “Μη φοβάστε, αγαπημένα μας. Έχετε θάρρος. Ο Κύριος είναι πολύ φιλάνθρωπος. Δεν θα εξαφανίσει το πλάσμα Του. Αν ένας ζωγράφος φροντίζει και συντηρεί με κάθε επιμέλεια την άψυχη εικόνα που φιλοτεχνεί, δεν θα φυλάξει ο Κύριος την έμψυχη και λογική εικόνα Του; Όχι, δεν θα καταστραφεί η πόλη μας! Απλά ο προφήτης, με την απειλή, μας καλεί σε μετάνοια. Εσείς, παιδιά μας, πόσες φορές φάγατε ξύλο από μάς; Είδατε την ωφέλεια της φοβέρας; Με την τιμωρία γίνατε πιο σοφοί και συνετοί. Σαν πατέρας λοιπόν και ο φιλάνθρωπος Θεός σηκώνει το ραβδί Του, για να φοβίσει και να σωφρονίσει τους γιούς Του. Παιδεύει μα δεν θανατώνει. Συνετίζει και οδηγεί στη

μετάνοια... Παρηγορηθείτε, παιδιά, και σταματήστε να κλαίτε. Δεν θ' αφανιστεί η πόλη μας...".

Και να που οι Νινευίτες, παρηγορώντας με τέτοια λόγια τα παιδιά τους, προφήτευαν χωρίς να το θέλουν. Έγιναν αληθινοί προφήτες. Η μετάνοια τους έκανε προφήτες. Εκείνοι, ωστόσο, δεν το ήξεραν. Γι' αυτό και δεν σταμάτησαν να κλαίνε και να πενθούν. Με **αυστηρή νηστεία** και με **αδιάκοπες προσευχές** περνούσαν τις λίγες μέρες τής προθεσμίας ως την καταστροφή, που τους είχε αναγγείλει ο προφήτης.

Βγήκε ο βασιλιάς απ' το παλάτι του, και η πόλη ολόκληρη ζάρωσε από το φόβο της, βλέποντάς τον ντυμένο με τρίχινο σάκκο. Είδε κι ό βασιλιάς την πόλη βυθισμένη στο θρήνο, και βούρκωσαν τα μάτια του. Έκλαψε η πόλη για το βασιλιά, όταν είδε τη συντριβή του. Έκλαψε κι ο βασιλιάς για την πόλη, όταν είδε το πένθος της. Κι ήταν τόσο το κλάμα, τόσος ο οδυρμός του, που έκανε και τις πέτρες να ραγίζουν.

Αν τώρα παραβάλουμε τη μετάνοια των Νινευϊτών με τη δική μας, αυτή μοιάζει με όνειρο και σκιά, που φεύγει και χάνεται γρήγορα. **Ποιός από μας προσευχήθηκε έτσι; Ποιός παρακάλεσε με τέτοιο τρόπο; Ποιός ταπεινώθηκε τόσο αφάνταστα ενώπιον του Θεού; Ποιός έβγαλε από πάνω του τις φανερές και κρυφές του πράξεις; Ποιός, στο άκουσμα μιας απλής φωνής, μετανόησε τόσο πολύ για τις αμαρτίες του, που ένιωσε την καρδιά του να ραγίζει από την πολλή συντριβή;** Ποιός άκουσε ένα λόγο και θόλωσε ο νους του; **Ποιός άκουσε μιαν απειλή και στερέωσε μέσα του τη μνήμη τού θανάτου; Ποιός αντίκρυσε με τη μετάνοια μπροστά του τον φιλάνθρωπο Θεό;**

Όλοι μαζί λοιπόν πενθούσαν, γιατί όλοι άκουσαν πως οι μέρες τους τελείωναν μια για πάντα. Ζωντανή κλήθηκε όλη η πόλη να κατεβεί στον άδη!

Ο βασιλιάς συγκέντρωσε το στρατό του κι άρχισε με δάκρυα στα μάτια να τους λέει:

"Σε πόσους πολέμους νίκησα! Και πόσες φορές δοξαστήκατε κι εσείς μαζί μου, πολεμώντας γενναία εναντίον τών εχθρών! Τώρα όμως δεν έχουμε να κάνουμε συνηθισμένο πόλεμο. Νικήσαμε πολλά έθνη και λαούς, μα σε τούτη την περίσταση κινδυνεύουμε να νικηθούμε από έναν άσημο Εβραίο! Η βροντερή φωνή μας τρόμαξε στρατηγούς και βασιλιάδες, και τώρα η φωνή αυτού του ασήμαντου ανθρώπου μάς προξενεί τόση φρίκη! Εμείς ερημώσαμε τόσες πόλεις, και τώρα μέσα στη δική μας πόλη κυριαρχεί ένας ξένος!

"Η Νινευή, η μάνα τών γιγάντων, έπεσε σε τέτοια ταραχή μέσα στα ίδια της τα τείχη από την παρουσία ενός Εβραίου! Στην οικουμένη ολόκληρη βρυχιόταν η φοβερή λέαινα, η Νινευή. Και τώρα ένας Ιωνάς βρυχιέται εναντίον της!

"Ας μην αδρανήσουμε, φίλοι μου, στη δύσκολη αυτή στιγμή, ούτε και να χαθούμε σαν άνανδροι και δειλοί. Γιατί όποιος υπομένει με ανδρεία τον πειρασμό, κερδίζει δυο πράγματα: Και όσο ζει δοξάζεται, και αφού πεθάνει επαινείται σαν ανδρείος και γενναίος αθλητής. Ας δυναμώσουμε λοιπόν και ας αντισταθούμε γενναία. Ας αγωνιστούμε μ' όλη μας τη δύναμη. Έτσι, κι αν δεν νικήσουμε, ας πεθάνουμε ηρωικά, αφήνοντας πίσω μας δοξασμένο όνομα.

"Έχουμε ακούσει, πως η δικαιοκρισία τού Θεού απειλεί τους κακούς και τους οδηγεί σε συναίσθηση, ενώ η φιλανθρωπία Του χαρίζει σωτηρία. Ας φοβηθούμε λοιπόν τη δικαιοκρισία Του και ας αυξήσουμε την ευσπλαχνία Του. Αν εξιλεωθεί η δικαιοκρισία τού Θεού, το πλήθος των οικτιρμών Του θα είναι μαζί μας.

"Ας μην καταφρονήσουμε τον Ιωνά. Ας μην παρακολουθούμε το κήρυγμά του επιπόλαια. Μπροστά σε όλους τον ρώτησα επανειλημμένα, για να δοκιμαστούν τα λόγια του. Τον κολάκεψα, μα δεν τον έπεισα. Τον φοβέρισα, μα δεν τον έκανα να δειλιάσει.

Του πρόσφερα πλούτη, αλλά με περιγέλασε. Τον απείλησα με το σπαθί, και το ειρωνεύτηκε. Ούτε οι απειλές ούτε τα δώρα χαλάρωσαν το φρόνημά του.

"Ο λόγος του έγινε για μας καθρέφτης. Είδαμε να κατοικεί μέσα του ο Θεός και ν' απειλεί τις πονηρές πράξεις μας. Ήρθε σ' εμάς σαν ένας ευσυνείδητος γιατρός, που λέει πάντα στον άρρωστο την αλήθεια. Δεν διστάζει να πει ότι χρειάζεται χειρουργική επέμβαση.

"Ποιός θα μπορούσε να χαρακτηρίσει ψεύτη αυτόν που προφητεύει συμφορά; Αν ήταν ψεύτης, θα μας μιλούσε διπλωματικά και με επιφανειακή ευγένεια. Αν διαλαλούσε πως θα έχουμε νίκες και ειρήνη, τότε θα τον υποπτευόμασταν σαν κάποιον αισχροκερδή, που προφητεύει δήθεν καλά για μας, αποβλέποντας σε δώρα και απολαυές. Αυτός εδώ όμως ούτε λίγο ψωμάκι δεν δέχεται από τα χέρια μας. Νηστεύει και προσεύχεται. Ίσως φιλοδοξεί να καταστραφεί η πόλη μας, για να μη διαψευσθεί το κήρυγμά του. Ε λοιπόν, κι εμείς με νηστεία και προσευχή ας του εναντιωθούμε, γιατί δεν είν' εκείνος που αμάρτησε, αλλά εμείς.

"Την πόλη μας, φίλοι μου, δεν την καταστρέφει ο προφήτης. Την καταστρέφουν τα άνομα έργα μας. Εχθρός μας δεν είν' ο Ιωνάς. Έχουμε άλλον εχθρό, αόρατο, πανούργο. Μ' αυτόν πρέπει να πολεμήσουμε γενναία. Έχουμε ακούσει για τ' αγωνίσματα του δίκαιου Ιώβ. Γνωστή είναι η δοκιμασία του, που κήρυξε σαν σάλπιγγα σ' όλη την οικουμένη τη νίκη του εναντίον τού διαβόλου. Αν λοιπόν ο διάβολος πολεμάει τόσο σκληρά τους δικαίους, πόσο θα πολεμήσει άραγε εμάς, τους αμαρτωλούς;

"Εμείς νικήσαμε βασιλιάδες στον πόλεμο. Ας νικήσουμε τώρα το σατανά με τη μετάνοιά μας. Εμπρός, ας αναμετρηθούμε μαζί του! Βγάλτε τους θώρακες και βάλτε σάκκους τρίχινους! Πετάξτε τα τόξα και τρέξτε στις προσευχές! Αφήστε τα σπαθιά κι αρπάξτε την πίστη! Σπάστε τα βέλη και πιάστε τη νηστεία!...

”Αν νικήσουμε το σατανά, θα είν’ η νίκη μας η μεγαλύτερη απ’ όλες μέχρι τώρα. Και όπως έμπαινα εγώ πρώτος στους άλλους πολέμους, έτσι και σε τούτον τώρα μπαίνω πρώτος”.

Μ’ αυτά τα λόγια, πέταξαν τους χιτώνες τους οι στρατιωτικοί κι έβαλαν σάκκους, όπως ο βασιλιάς. Κι ήταν ντυμένοι όλοι τώρα ταπεινά, αυτοί που πάντα ήταν λαμπροφορεμένοι.

Σκόρπισε κήρυκες ο βασιλιάς, που καλούσαν όλη την πόλη σε μετάνοια , φωνάζοντας: “Να εγκαταλείψει ο καθένας την κακία του, για να μην πληγωθεί και σκοτωθεί σ’ αυτόν τον πόλεμο. Ο άρπαγας να επιστρέψει αυτά που άρπαξε. Ο άσωτος να σωφρονιστεί. Ο οργίλος να γίνει πράος. Κανένας να μη μνησικακεί. Κανένας να μην καταριέται. Κανένας να μην κακοκαρδίζει ούτε να κακολογεί τον άλλον. **Αν εμείς συγχωρέσουμε τα σφάλματα των συνανθρώπων μας, τότε και ο Θεός θα συγχωρέσει τα δικά μας σφάλματα** . Εμπρός λοιπόν, ας οπλιστούμε με νηστείες και προσευχές κι ας αγωνιστούμε όλοι μαζί με ανδρεία και γενναιότητα για τη σωτηρία μας”.

Με το διάγγελμα αυτό ο βασιλιάς έφερε στο λαό του **την αγάπη, την πίστη και την ελπίδα, που έχουν πολλή δύναμη και προσφέρουν ανακούφιση και χαρά**.

Έτσι ο γιός τού γενναίου γίγαντα Νεβρώδ εγκατέλειψε τα κυνήγια και, αντί γι’ άγρια ζώα, άρχισε να κυνηγάει και να χτυπάει τα πάθη του. Αντί για αγρίμια, έσφαξε τις αισχρές αμαρτίες. Αφήνοντας τα έξω θηρία, πολεμούσε την πονηριά που είχε μέσα του. Κατεβαίνοντας από το καταστόλιστο άρμα του, τριγυρνούσε με τα πόδια στην πόλη και καλούσε όλους σε μετάνοια. Απ’ άκρη σ’ άκρη διέσχιζε τη Νινευή και πάσχιζε να την καθαρίσει απ’ τη βρωμιά τής αμαρτίας.

Βλέπει ο Ιωνάς αυτή την **απίστευτη μετάνοια** και τα χάνει. **Θαυμάζει** τους **Νινευΐτες** και ταυτόχρονα **πενθεί** για τους **Ισραηλίτες**. Είδε τους απογόνους τής Χαναάν να δικαιώνονται με την πίστη, και τους απογόνους τού Αβραάμ να έχουν προδώσει το Θεό. Είδε τη Νινευή να μετανοεί πικρά, και τη Σιών να πορνεύει με μανία. Είδε αμαρτωλές τής Νινευή να σωφρονούν, και θυγατέρες τού Ιακώβ να ασωτεύουν. Είδε στη Νινευή ψεύτες να κηρύσσουν την αλήθεια, και στη Σιών ψευδοπροφήτες να παρασύρουν με δόλο το λαό στην ειδωλολατρία. Στη Νινευή τα είδωλα γκρεμίστηκαν στα φανερά, ενώ στην Ιερουσαλήμ λατρεύονταν στα κρυφά. Η

Νινευή έγινε ναός και εκκλησία τού Θεού, ενώ των Ιεροσολύμων ο ναός κατάντησε σπήλαιο ληστών.

Βλέπει ο Ιωνάς τους Νινευΐτες να είναι πιο μυαλωμένοι και θεοσεβείς. Κι ενώ **ο ίδιος με την απειλή του τους έκοβε την ελπίδα, η νηστεία τους την πολλαπλασίαζε και τους υποσχόταν ζωή**. Βλέπει ο προφήτης τη μετάνοια και φοβάται μήπως βγει ψεύτικο το κήρυγμά του. Αυτός μετράει τις μέρες και τις νύχτες ως την καταστροφή, ενώ οι Νινευΐτες μετρούν τις αμαρτίες τους. Στέκονται στο στόμα τού θανάτου και τρέμοντας χτυπούν τις πύλες τού άδη, **περιμένοντας τη δίκαιη οργή τού Θεού, μα δεν παύουν να ελπίζουν και στο άπειρο έλεός Του**. **Αισθάνονται πως ο Θεός είναι πολυέλεος και δείχνει την αγάπη και την ευσπλαχνία Του σ' όσους μετανοούν**. Νιώθουν πως ο προφήτης είναι σκληρός, ενώ ο Θεός φιλάνθρωπος. Γι’ αυτό αφήνουν τον σκληρό και καταφεύγουν στον Εύσπλαχνο. **Σ’ Εκείνον, που σηκώνει το ραβδί Του για να φοβερίσει και όχι για να συντρίψει**, **για να παιδαγωγήσει και όχι για να θανατώσει**.

Συνέχεια λοιπόν νήστευαν και αδιάκοπα παρακαλούσαν. Δεν στέγνωσαν τα μάτια τους απ’ της μεταμέλειας τα δάκρυα. Δεν κουράστηκε η γλώσσα τους να εκλιπαρεί το θείο έλεος. Με τη μετάνοια έδεσαν τη νηστεία και με τη νηστεία την καθαρότητα και τη σωφροσύνη.

Όταν η χάρη τού Θεού είδε αυτά τα πράγματα, σπλαχνίστηκε τους Νινευΐτες κι έστειλε πάνω τους τη δροσιά τής ζωής και της συμπάθειάς Του. Γιατί **ο Κύριος, ως φιλάνθρωπος και αγαθός και μακρόθυμος που είναι, δεν θέλει το θάνατο του αμαρτωλού, αλλά την επιστροφή και τη μετάνοια και τη σωτηρία του**.

Έφτασε όμως και η μέρα τής γενικής καταστροφής τους. Και γέμισε κλάματα η πολιτεία. Το χώμα τής γης από την πλημμύρα των δακρύων είχε γίνει σαν πλίθρα.

Σήκωσαν οι πατεράδες τα παιδιά τους, για να θρηνήσουν μαζί τον πικρό τους θάνατο. Γέροντες και γερόντισσες πήγαν να κλάψουν στους τάφους, όπου κανένας δεν υπήρχε ούτε για να θάψει ούτε για να θαφτεί. Οι θρηνητικές κραυγές όλων υψώθηκαν ως τους ουρανούς. Ο ένας ρωτούσε τον άλλο με αγωνία: “Ποιά νά ’ναι η ώρα, που όρισε ο Θεός να κατεβούμε όλοι μαζί στον άδη; Με ποιό τρόπο θα έρθει ο θάνατος;...”.

Κόντευε να βραδιάσει. Στάθηκαν οι Νινευΐτες στη θέση τού θανάτου και, κρατώντας ο ένας το χέρι τού άλλου, θρηνούσαν όλοι για όλους.

Αναρωτιόντουσαν, σε ποιά στιγμή θ’ ακουγόταν η φωνή τού εξολοθρεμού τους. Νόμιζαν πως το βράδυ θα καταστρεφόταν η πόλη. Περίεργο, όμως! Έφτασε το βράδυ, και δεν είχαν πάθει τίποτα. Ύστερα νόμισαν ότι τη νύχτα θα παραδοθούν στο χάος. Μα και η νύχτα πέρασε, και πάλι τίποτα! Περίμεναν, τέλος, πως θα χαθούν εξάπαντος το πρωί. Να, όμως, που το πρωί ήρθε, και το κακό δεν έγινε!...

Ε, τώρα πια όλα άλλαξαν! Την ώρα που νόμιζαν πως δεν θα υπάρχουν, η ελπίδα τους έγινε βεβαιότητα και η βεβαιότητα χαρά. Η ατμόσφαιρα, από σκυθρωπή, έγινε λαμπρή και γιορταστική. Όλοι μαζί, με συγγενείς και φίλους, δεν ήξεραν πώς να εκφράσουν τη χαρά τους, πώς να δοξάσουν το Θεό, που τους ελέησε, που δέχτηκε τη μετάνοιά τους.

Ο Ιωνάς στεκόταν και παρακολουθούσε από μακριά, γεμάτος φόβο μην αποδειχθεί ψεύτης. Μα η προσδοκία του δεν πραγματοποιήθηκε. Γιατί ο αγαθός Θεός, βλέποντας τα δάκρυα της μετάνοιας των Νινευϊτών, τους σπλαχνίστηκε και ξαναζωντάνεψε τη νεκρή πόλη. Γιατί, αν και δεν είχαν πεθάνει, όμως, με το να περιμένουν έναν τόσο σύντομο και κακό θάνατο, είχαν γίνει σαν νεκροί.

Τώρα τους ζωοποίησαν η ελπίδα κι η χαρά, γιατί είδαν τη θεϊκή οργή να έχει μεταβληθεί σε έλεος. Γονάτισαν λοιπόν σε προσευχή και, με τα χέρια υψωμένα στον ουρανό, ευχαριστούσαν το Θεό, που τους έσωσε απροσδόκητα από το θάνατο και με την ευσπλαχνία Του τους χάρισε τη ζωή.

Ο Ιωνάς όμως, βλέποντας ότι, με το να σωθούν οι Νινευΐτες, βγήκε ψεύτης, ήταν υπερβολικά λυπημένος. Όταν τον είδαν σ’ αυτή την κατάσταση, άρχισαν να τον καλοπιάνουν και να του λένε: “Μη λυπάσαι, Ιωνά. Να χαίρεσαι, γιατί εξαιτίας σου βρήκαμε καινούργια ζωή. Εξαιτίας σου γνωρίσαμε το Θεό, τον πλάστη και δημιουργό μας. Μη φοβάσαι, δεν φάνηκες ψεύτης, γιατί καταστράφηκε η κακία μας και οικοδομήθηκε η πίστη μας. Με την υπόδειξή σου βρήκαμε τη μετάνοια και απολαύσαμε ό,τι χρειαζόταν για τη σωτηρία μας από τους θησαυρούς τής ευσπλαχνίας τού Θεού. Πες μας, Ιωνά, τί θα ωφελούσε αν είχε καταστραφεί η πόλη μας; Αν είχαμε πεθάνει όλοι; Τί είχες να κερδίσεις, γιέ του Αμαθεί, αν μας είχε καταπιεί όλους ο άδης; Λυπάσαι εσύ, που μας θεράπευσες από τα κακά; Εμείς σ’ ευχαριστούμε μάλλον ως ευεργέτη. Γιατί λοιπόν αναστενάζεις; Επειδή κόπιασες για να έρθει η πόλη όχι στην καταστροφή, αλλά στη θεογνωσία; Και γιατί πενθείς; Επειδή σωθήκαμε με τη μετάνοια; Μα εσύ τώρα έχεις στεφανωθεί. Και αυτό πρέπει να σε γεμίζει χαρά. Χαροποίησες τους αγγέλους στα επουράνια. Πρέπει να χαρείς κι εσύ στη γη, αφού κι ο ίδιος ο Θεός χαίρεται τώρα για μας...”.

Ας δοξάσουμε κι εμείς το Θεό, που μας παρέχει παράδειγμα μετάνοιας και αρραβώνα σωτηρίας μέσω των Νινευϊτών. Γιατί όπως έσωσε τότε εκείνους με τον Ιωνά, έτσι τώρα και πάντοτε σώζει το λαό Του με τον Υιό Του τον μονογενή και καταργεί τον ισραηλιτικό λαό, την άκαρπη συκιά, που εμποδίζει τα έθνη να σώζονται από τους καρπούς τής μετάνοιας στο όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, στον όποιο ανήκει η δόξα και η δύναμη, μαζί με τον Πατέρα και το Αγιο Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων. Αμήν.

[Πηγή: «Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (14): Ιωνάς και Νινευίτες», Ιερά Μονή Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής]

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ: «Θα θέλαμε θερμά να ευχαριστήσουμε τον Αρχιμ. Τιμόθεο, Καθηγούμενο της Ιεράς Μονής Παρακλήτου, για την ευλογία αναδημοσίευσης του φυλλαδίου».

Διαβάστε περισσότερα κείμενα από τις εκδόσεις της Ιεράς Μονής Παρακλήτου πατώντας εδώ